

REJESTR DOTYCZY:Nr. rejestracyjny

CZAPLINSKI Czesław

z d. ....

s/c ..... JANA

i ..... HELENY

z d. ..... POLKOWSKA

ur. 25.8.1904

w ..... Tajno, Białystok

kraj: .....

zm. 27.10.1993

w ..... Londyn

kraj: .....

pochowany ..... Cmentarz Gunnersbury

Dane personalne

Nauczyciel, inspektor szkolny

kpt. 2 Korpusu historyk

Źródła i bibliografia

Dziennik Polski 9,10,11,13,15 i 17.11.1993 - nekrologi

" " 27.1.1994 - wspomnienie

Kwestionariusz biogroficzny z 26.09.77

Rocznik PTNO t. XXXVI

Name - Czaplinski Orestaw
Birth - August 25, 1904; Tajno, County of Biatystok, Poland.
Nationality - Polish
Father Jan Czaplinski Mother Helena Polkowska
Spouse - Karolina Wojakowska
Children Andrzej Czaplinski
Education - Warsaw Free University (Wolna Wszechnica Polska)
M.A. Ethnology, History
Profession - School Teacher of history
Present position - School Teacher, Elliott Comprehensive School
Putney, London

Principal Career activ. In Poland: Tutor Organizer, County of Biatystok (Polisia)
1934-1937, School Inspector 1938-1939
In England: Educational Organizer - Community for
the Education of Poles in Great Britain 1949-1958
School Teacher, Elliott School 1959-1977

Military service National Service in Poland, Officers School, reserve off.
Polish Army in Soviet Russia, Signal Co. Com.
Polish II Corp in the Middle East and Italy
Company Commander, Public Relations Bureau
Cross of Merit, Monte Cassino Cross, War Medals.

Principal works Monography of Saczaryn District & its folk
architecture of Saczaryn District. 1934
University Press (W.W.P.)
Articles in Polish Press

Membership Polish Ex Combatants Ass. 1947-77 Exec Committee
Abroad 1949 up to date, Ass. of Polish Teachers
Polish National Council.
Polish Government in Exile - Minister of Education

Śp. Czesław Czapliński

Czesław Czapliński, przedwojenny inspektor szkolny w Wysockim Mazowieckim, weteran wojny polsko-niemieckiej 1939 r., więzień łagrów sowieckich, żołnierz Armii Polskiej na Wschodzie i Drugiego Korpusu gen. Andersa, przybył do Wielkiej Brytanii z żołnierzami Korpusu. Po przejściu do życia cywilnego w 1947 r. zaczął pracować w brytyjskim Komitecie Oświaty Polaków w Wielkiej Brytanii jako Kierownik Oświaty Pozaszkolnej w kilku dużych obozach ludności cywilnej.

Wtedy go właśnie poznałem, pracując również w Komitecie.

W ramach przystosowania Polaków do życia w Wielkiej Brytanii przez kursy języka angielskiego i „British way of life”, co było zadaniem Komitetu, praca Kierownika Oświaty Pozaszkolnej polegała na przyzwyczajaniu ludzi, przypadkowo zgromadzonych razem przez tragiczne losy koleje, do życia społecznego, do tworzenia organizacji społecznych i samopomocowych, do samorządu społecznego, na którym opiera się życie w W. Brytanii. To umożliwiło później przejęcie pracy oświatowej nad zachowaniem polskości: znajomości języka i literatury polskiej, historii i tradycji kulturalnej polskiej, przez organizacje społeczne i samopomocowe: komitety społeczne i parafialne, koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskiego Za Granicą, harcerstwo, kluby sportowe, chóry, Domy Polskie czy parafialne, komitety parafialne, biblioteki i sieć Bibliotek Ruchomych, Polską Macierz Szkolną, komitety rodzicielskie i sieć polskich szkół sobotnich, kursy doskonalenia nauczycieli i szkolnictwo wyższych szczebli, włącznie ze Studium Pedagogicznym na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie, które było dziełem właśnie Czaplińskiego. Wszyscy Kierownicy Oświaty Pozaszkolnej włącznie z ich szefem Władysławem Donigiewiczem, Naczelnikiem Wydziału Oświaty Pozaszkolnej Komitetu Oświaty byli członkami Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskiego Za Granicą, którego Prezesem był Donigiewicz od 1945 roku; większość była również w SPK. Doskonałe wyniki

pracy Czaplińskiego w terenie wkrótce wprowadziły go do Zarządów tych organizacji na odpowiedzialne stanowiska.

Gdy więc po rozwiązaniu Komitetu Oświaty i Komitetu Oświatowo Bibliotecznego pod koniec lat 50-tych Donigiewicz i większość członków Zrzeszenia musiała opuścić Londyn, aby pracować zarobkowo na prowincji lub za granicą, Czapliński został jednomyślnie (na wniosek Donigiewicza) wybrany na Prezesa Zrzeszenia i kierował nim przez lat trzydzieści. W uznaniu jego osiągnięć w rozbudowaniu szkolnictwa Polaków, został trzykrotnie Ministrem Oświaty i Kultury Rządu RP na uchodźstwie. Był odznaczony Krzyżem Kawalerskim, Oficerskim i Komandorskim (V, IV i III klasa) „Polonia Restituta”. Dożył Kongresu Kultury polskiej na Obczyźnie w 1985 r. i 50-lecia Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskiego Za Granicą w 1991 roku, po czym oddał kierownictwo młodszej generacji. Zmarł w październiku 1993 r.

Dobrze zasłużył się polskości.

Franciszek J. Kapeliński

D.P. 9.11.93

Ś. + P.

CZESŁAW CZAPLIŃSKI

Kawaler Orderu Odrodzenia Polski

odznaczony licznymi odznaczeniami wojskowymi i kombatanckimi

urodzony 25 sierpnia 1904 roku, wieś Tajno, zmarł w Londynie 27 października 1993 roku.

Ochotnik w wojnie 1920 roku, żołnierz 2 Polskiego Korpusu w kampanii włoskiej. Wybitny pedagog, współorganizator polskiego szkolnictwa w Wielkiej Brytanii. Członek władz Głównych Federacji Światowej i W. Brytanii SPK. Odchodzi od nas Kolega, Przyjaciół, Ofiarny Działacz — Żołnierz Obywatel.

Cześć Jego pamięci!

STOWARZYSZENIE POLSKICH KOMBATANTÓW

Msza św. żałobna zostanie odprawiona w piątek 12 listopada 1993 r. o godz. 11.00 w kościele polskim na Ealingu W5, po czym pogrzeb na cmentarzu Gunnersbury.

2736/1/26

D.P. 11.11.93

Ś. + P.

mgr CZESŁAW CZAPLIŃSKI

wybitnie zasłużony na polu Oświaty w Polsce przedwojennej i na Emigracji

Ur. 25 sierpnia 1904 r. na Suwalszczyźnie, zmarł nagle 27 października 1993 r. w Londynie. Żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Na

Bliskim Wschodzie kier. referatu Kultury i Prasy 5 KDP, zastępca szefa

Wydziału Kultury i Prasy 2 Korpusu — sekcja polowa. Wieloletni prez

Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskiego za Granicą. Organizator i wykł

dowca Studium Pedagogicznego na PUNO w Londynie. W trzech kade

cjach minister oświaty i kultury w Rządzie RP na Uchodźstwie. Odzn

czony Orderem Polski Odrodzonej klasy V, IV i III.

Z głębokim żalem swego bardzo oddanego Zrzeszeniu Prezesa, wielk

go Polaka niestrudzonego w pracy dla Ojczyzny do ostatnich dni ży

żegna

ZRZESZENIE NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

ZA GRANICĄ

Drogi Prezesie pozostaniesz w naszej pamięci na zawsze.

2748/1

D.P.

CZESŁAW

Magister

do wojny nau Mazowieckim

Uczestnik

5 KDP. Dow

nych. Kapita

Monte Cassi

Prezes Zr

Członek P

Uchodźstwie

Odznaczor

i Złotym K

Za dział

Komandors

W Anglii 3

Urodzony

nika 1993 i

Msza św.

Matki Koś

12 listopada

Cmentarzu

Pograżen

2739/1/28

D.P. 10.11.93

CZESŁAW

Magister Filoz

Uniw

do wojny nauczyciel Mazowieckim.

Uczestnik wojny 19

5 KDP. Dowódca K

nych. Kapitan Wojsk

Monte Cassino.

Prezes Zrzeszenia

Członek PSL, Min

Uchodźstwie.

Odznaczony medal

i Złotym Krzyżem

Za działalność pa

Komandorskim Ord

W Anglii 30 lat pra

Urodzony 25 sierp

nika 1993 r. w Lor

Msza św. pogrzeb

Matki Kościoła, 2

12 listopada 1993 r.

Cmentarzu Gunners

Pograżeni w głęb

2739/1/28

D.P. 11.11.93

Ś. + P.

CZESŁAW CZAPLIŃSKI

Magister Filozofii Nauk Etnologii i Antropologii

Uniwersytetu Warszawskiego

do wojny nauczyciel gimnazjalny, inspektor szkolny w Wysockim Mazowieckim.

Uczestnik wojny 1939 r., więzień sowiecki, a od 1941 r. żołn

5 KDP. Dowódca Kompanii Łączności w Polskich Siłach Zb

nych. Kapitan Wojska Polskiego w 2 Korpusie. Uczestnik wal

Monte Cassino.

Prezes Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskiego Zagranicą.

Członek PSL, Minister Oświaty i Kultury w Rządzie Polskim

Uchodźstwie.

Odznaczony medalami wojskowymi — Krzyżem Monte Cass

i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami.

Za działalność państwową i społeczną odznaczony Krzy

Komandorskim Orderem Polonia Restituta III, IV i V kl

W Anglii 30 lat pracy w oświacie i szkolnictwie brytyjskim

Urodzony 25 sierpnia 1904 r. w Tajnie, zmarł nagle 27 paźd

nika 1993 r. w Londynie.

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona w kościele N

Matki Kościoła, 2 Windsor Road, London W5, w pi

12 listopada 1993 r. o godz. 11, po czym o godz. 12.15 pogrzeb

Cmentarzu Gunnersbury.

Pograżeni w głębokim smutku i żałobie

ŻONA

SYN Z RODZINĄ

BRACIA Z RODZINĄ

W POLSCE

2739/1/28

D.P. 17.11.93

Ś. + P.

mgr CZESŁAW CZAPLIŃSKI

Członek Zwyczajny Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie, zmarł 27 listopada 1993 r.

Za pracę społeczną odznaczony Krzyżem Komandorskim Polonia Restituta.

Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD PTNO

2766/1/2766

J.P. 13.11.93

Ś. + P.

CZESŁAW CZAPLIŃSKI

Kawaler Orderu Odrodzenia Polski

odznaczony licznymi orderami wojskowymi i kombatanckimi.

Wieloletni i zasłużony członek Rady Naczelnej PSL na Emigracji.

Cześć Jego pamięci!

POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE
NA EMIGRACJI

2752/1/44

Czesław Czapliński, przedwojenny inspektor szkolny w Wysokiem Mazowieckiem, weteran wojny polsko-niemieckiej 1939 r., więzień łagrów sowieckich, żołnierz Armii Polskiej na Wschodzie i Drugiego Korpusu gen. Andersa, przybył do Wielkiej Brytanii z żołnierzami Korpusu. Po przejściu do życia cywilnego w 1947 r. zaczął pracować w brytyjskim Komitecie Oświaty Polaków w Wielkiej Brytanii jako

18

PTN Na Obczyźnie
Rocznik XXXVI, 1992/93

Kierownik Oświaty Pozaszkolnej w kilku dużych obozach ludności cywilnej.

Wtedy go właśnie poznałem, pracując również w Komitecie.

W ramach przystosowania Polaków do życia w Wielkiej Brytanii przez kursy języka angielskiego i "British way of life", co było zadaniem Komitetu, praca Kierownika Oświaty Pozaszkolnej polegała na przyzwyczajaniu ludzi, przypadkowo zgromadzonych razem przez tragiczne losy koleje, do życia społecznego, do tworzenia organizacji społecznych i samopomocowych, do samorządu społecznego, na którym opiera się życie w W. Brytanii. To umożliwiło później przejęcie pracy oświatowej nad zachowaniem polskości: znajomości języka i literatury polskiej, historii i tradycji kulturalnej polskiej, przez organizacje społeczne i samopomocowe, komitety społeczne i parafialne, koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskiego Za Granicą, harcerstwo, klubu sportowe, chóry, Domy Polskie czy parafialne, komitety parafialne, biblioteki i sieć Bibliotek Ruchomych, Polską Macierz Szkolną, komitety rodzicielskie i sieć polskich szkół sobotnich, kursy doskonalenia nauczycieli i szkolnictwo wyższych szczebli, włącznie ze Studium Pedagogicznym na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie, które było dziełem właśnie Czaplińskiego. Wszyscy Kierownicy Oświaty Pozaszkolnej włącznie z ich szefem Władysławem Donigiewiczem, Naczelnikiem Wydziału Oświaty Pozaszkolnej Komitetu Oświaty byli członkami Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskiego Za Granicą, którego Prezesem był Donigiewicz od 1945 roku; większość była również w SPK. Doskonałe wyniki pracy Czaplińskiego w terenie wkrótce wprowadziły go do Zarządów tych organizacji na odpowiedzialne stanowiska.

Gdy więc po rozwiązaniu Komitetu Oświaty i Komitetu Oświatowo Bibliotecznego pod koniec lat 50-tych Donigiewicz i większość członków Zrzeszenia musiała opuścić Londyn, aby pracować zarobkowo na prowincji lub za granicą, Czapliński został jednogłośnie (na wniosek Donigiewicza) wybrany na Prezesa Zrzeszenia i kierował nim przez lat trzydzieści. W uznaniu jego osiągnięć w rozbudowaniu szkolnictwa Polaków, został trzykrotnie Ministrem Oświaty i Kultury Rządu RP na Uchodźstwie. Był odznaczony Krzyżem Kawalerskim, Oficerskim i Komandorskim (V, IV i III klasa) "Polonia Restituta". Dożył Kongresu Kultury Polskiej na Obczyźnie w 1985 r. i 50-lecia Zrzeszenia

19

Nauczycielstwa Polskiego Za Granicą w 1991 roku, po czym oddał kierownictwo młodszej generacji. Zmarł w październiku 1993 r.

Dobrze zasłużył się polskości.

